

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ВАДИМА ГЕТЬМАНА»
Факультет обліку та податкового менеджменту
Кафедра бухгалтерського обліку та консалтингу

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Проректор з науково-педагогічної роботи

А.М. Колот

« 30 » 09 2021 р.

МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
з вивчення навчальної дисципліни
«Бухгалтерський облік в управлінні суб'єктом господарювання»

рівень вищої освіти

другий (магістерський)

тип навчальної дисципліни

вибіркова

Начальник навчально-
методичного відділу

Д.М. Котенок Котенок Д.М.

ПОГОДЖЕНО:

Завідувач кафедри

М.М. Шигун Шигун М.М.

Київ - 2021

Розробники:

Бірюк Олена Григорівна, канд. екон. наук, доцент, професор кафедри бухгалтерського обліку та консалтингу, biruk_kneu@ukr.net

Остап'юк Н.А., д.е.н., професор кафедри бухгалтерського обліку та консалтингу;

Форма навчання —	очна (денна)
Семестр —	1
Кількість кредитів ECTS —	4
Форма підсумкового контролю —	залік
Мова(и) викладання	українська та/або англійська
Форма навчання —	заочна
Семестр —	2
Кількість кредитів ECTS —	4
Форма підсумкового контролю —	залік
Мова(и) викладання	українська та/або англійська

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ	4
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.	4
Тема 1. Бухгалтерський облік в інформаційній системі управління підприємством.....	4
Тема 2. Облікова інформація в управлінні підприємством.....	4
Тема 3. Облікова політика: вплив на фінансовий стан підприємства.....	5
Тема 4. Принципи, методики і техніки підготовки управлінської бухгалтерської звітності.....	5
Тема 5. Бухгалтерський облік в управлінні вартістю підприємства.....	5
Тема 6. Збалансована система показників у формуванні обліково-аналітичного забезпечення управління підприємством.....	5
Тема 7. Бухгалтерський облік в управлінні ризиками підприємства.....	5
Тема 8. Бухгалтерський облік в забезпеченні сталого розвитку підприємства.....	5
Тема 9. Оцінка якості облікової інформації.....	6
2. ПОРЯДОК ПОТОЧНОГО ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧА ОЧНОЇ (ДЕННОЇ) ФОРМИ НАВЧАННЯ.....	6
2.1. Карта навчальної роботи здобувача.....	6
2.2. Критерії оцінювання поточних результатів вивчення навчальної дисципліни.....	7
3. ПОРЯДОК ПОТОЧНОГО ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧА ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ.....	8
3.1. Карта навчальної роботи здобувача.....	8
3.2. Критерії оцінювання поточних результатів вивчення навчальної дисципліни.....	9
4. САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧА.....	10
4.1. Зміст самостійної роботи здобувача.....	10
4.2. Порядок оцінювання індивідуальних завдань самостійної роботи (за вибором здобувача) з навчальної дисципліни.....	11
4.2.1. Вимоги до виконання індивідуальних завдань для самостійної роботи.....	11
4.2.2. Критерії оцінювання результатів виконання індивідуальних завдань самостійної роботи.....	11
5. ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (форма підсумкового контролю – залік).....	12
5.1. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти під час підсумкового контролю у формі заліку.....	12
5.2. Структура та зразок підсумкової контрольної роботи.....	12
5.2.1. Структура підсумкової контрольної роботи.....	12
5.2.2. Зразок підсумкової контрольної роботи.....	13
5.3. Критерії оцінювання підсумкової контрольної роботи.....	14
5.4. Дострокове складання заліку.....	14
6. ПЕРЕЗАРАХУВАННЯ ТА ВИЗНАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧА.....	15
7. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ.....	15
8. РЕКОМЕНДОВАНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА	17
4.1. Основна література	17
4.2. Додаткова література	17

ВСТУП

Методичні матеріали з вивчення навчальної дисципліни «Бухгалтерський облік в управлінні суб'єктом господарювання» розроблені згідно до «Положення про робочу програму навчальної дисципліни в ДВНЗ «КНЕУ ім. В. Гетьмана», затвердженого Вченою радою Університету 27.05.2021 р. (протокол № 10) та введеного в дію наказом ректора від 27.05.2021 р. №306.

Анотація навчальної дисципліни:

Бухгалтерський облік в управлінні суб'єктом господарювання (Accounting in the management of the entity) – це сукупність принципів, методів, форм, прийомів бухгалтерського обліку та його технологічних особливостей для підприємств різних форм власності для створення інформаційної системи обґрунтування управлінських рішень згідно з обраною стратегією підприємства.

Міждисциплінарні зв'язки навчальної дисципліни: «Бухгалтерський облік в управлінні суб'єктом господарювання» як навчальна дисципліна інтегрує велику кількість базових понять та прийомів загальнотеоретичних і спеціальних дисциплін таких, як: «Фінанси», «Гроші та кредит», «Статистика», «Бухгалтерський облік», «Звітність підприємства», «Облік в зарубіжних країнах», «Облік та фінансова звітність за міжнародними стандартами», «Фондовий ринок», «Міжнародна економіка», «Міжнародні фінанси», «Міжнародна інвестиційна діяльність», «Фінанси міжнародних корпорацій».

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування у здобувачів теоретичних знань та практичних навичок щодо використання ресурсів системи бухгалтерського обліку в реалізації управлінських рішень. Увага зосереджена на акумулюванні та освоєнні способів використання знань методичного інструментарію різних підсистем бухгалтерського обліку для задоволення інформаційних потреб різних груп користувачів.

Завдання навчальної дисципліни полягає у формуванні в здобувачів цілісної системи знань щодо є систематизація набутих знань змісту бухгалтерського обліку, його ролі серед функцій управління, технології підготовки облікової інформації, опанування підходів до формування звітності, що повністю відповідає стратегічним завданням розвитку суб'єкта господарювання, визначеним управлінським персоналом. Це необхідно для підвищення оперативності, обґрунтованості та гнучкості управлінських рішень, зростання конкурентоспроможності підприємства.

Предметом вивчення навчальної дисципліни виступає сукупність теоретичних, методичних та організаційних питань бухгалтерського обліку діяльності суб'єктів господарювання різних форм власності на основі останніх досягнень науки з урахуванням світового досвіду здійснення фінансово-аналітичних робіт.

1. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ

Змістовий модуль 1

ТЕМА 1. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК В ІНФОРМАЦІЙНІЙ СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Місце бухгалтерського обліку в системі управління підприємством. Зміст та передумови організації бухгалтерського обліку. Еволюція бухгалтерського обліку і розвиток його сучасних концепцій відповідно до вимог системи управління підприємством. Організаційне забезпечення облікового процесу. Форми організації бухгалтерського обліку. Удосконалення принципів облікової інформації.

ТЕМА 2. ОБЛІКОВА ІНФОРМАЦІЯ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ

Сутність і технологія формування облікової інформації. Класифікація облікової інформації. Склад і удосконалення характеристик облікової інформації. Організація документування та узагальнення облікової інформації як елемент облікової політики підприємств. Поняття, класифікація та нормативне забезпечення формування звітності

підприємств. Використання в управлінні показників фінансової та управлінської звітності.

ТЕМА 3. ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА: ВПЛИВ НА ФІНАНСОВИЙ СТАН ПІДПРИЄМСТВА

Роль і значення облікової політики в управлінні діяльністю підприємства. Організація облікової політики на підприємстві та її складові. Зміни облікової політики та їх вплив на показники фінансової звітності. Оцінка як інструмент впливу на зміну показників фінансового стану. Методи бухгалтерського обліку та їх вплив на оптимізацію фінансових результатів підприємства.

ТЕМА 4. ПРИНЦИПИ, МЕТОДИКИ І ТЕХНІКИ ПІДГОТОВКИ УПРАВЛІНСЬКОЇ БУХГАЛТЕРСЬКОЇ ЗВІТНОСТІ

Система бухгалтерського обліку та звітності в Україні. Роль, значення та завдання управлінської бухгалтерської звітності для прийняття управлінських рішень. Вимоги до управлінської бухгалтерської звітності. Принципи розробки та методи підготовки управлінської бухгалтерської звітності. Форми управлінської бухгалтерської звітності. Процес підготовки та аналізу управлінської бухгалтерської звітності.

ТЕМА 5. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК В УПРАВЛІННІ ВАРТІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

Концептуальні підходи до системи управління вартістю підприємства. Оцінка як система вартісного виміру: поняття та значення. Методи оцінки вартості підприємства та їх розвиток. Теоретико-методологічні та концептуальні складові оцінки вартості підприємства в бухгалтерському обліку. Розкриття інформації про вартість підприємства в бухгалтерській звітності. Зміни в облікових оцінках та їх вплив на показники звітності.

ТЕМА 6. ЗБАЛАНСОВАНА СИСТЕМА ПОКАЗНИКІВ У ФОРМУВАННІ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Сучасні концепції збалансованої системи показників. Аспекти застосування збалансованої системи показників. Методичні підходи до формування системи показників оцінки діяльності підприємства. Основні групи показників. Роль бухгалтерського обліку в розвитку системи збалансованих показників. Значення системи показників в управлінні підприємством.

ТЕМА 7. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК В УПРАВЛІННІ РИЗИКАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Ризики підприємства: види, вимірювання та управління ними. Кількісна оцінка та моделювання ризикових ситуацій на підприємстві. Характеристика сучасних концепцій управління ризиками підприємства. Страхування господарських ризиків. Роль та місце бухгалтерського обліку в управлінні ризиками. Вибір оптимального механізму управління ризиками.

ТЕМА 8. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Поняття, визнання та класифікація об'єктів екологічної діяльності підприємства. Класифікація екологічних витрат для розробки робочого плану рахунків, підготовки інформації для внутрішніх розрахунків та звітів. Концепція соціальної відповідальності бізнесу та її вплив на бухгалтерський облік. Заходи збалансування інтересів підприємства та суспільства. Шляхи розвитку бухгалтерського обліку екологічної діяльності та

соціальної відповідальності. Інтегровані показники екологічної діяльності та соціального забезпечення в бухгалтерській, податковій, управлінській і статистичній підсистемах обліку. Звітне відображення результатів екологічної діяльності та соціальної відповідальності. Методи аналізу та запити користувачів щодо розкриття інформації забезпечення сталого розвитку підприємства

ТЕМА 9. ОЦІНКА ЯКОСТІ ОБЛІКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Сутність поняття якості інформації, сукупність характеристик якості облікової інформації. Методи оцінки якості облікової інформації. Порядок оцінки якості бухгалтерського обліку та сформованої інформації для управління підприємством. Процедури оцінки та відображення окремих об'єктів в бухгалтерському обліку з урахуванням специфіки діяльності підприємств. Господарський контроль в оцінці якості облікової інформації та системи бухгалтерського обліку. Суттєві властивості облікової інформації, відповідність призначенню і вимогам.

2. ПОРЯДОК ПОТОЧНОГО ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧА ОЧНОЇ (ДЕННОЇ) ФОРМИ НАВЧАННЯ

2.1. КАРТА НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧА

з навчальної дисципліни «Бухгалтерський облік в управлінні суб'єктом господарювання» (вибіркова)

Денна форма навчання

№ заняття	Тема заняття	Види навчальних занять	Максимальна кількість балів
1	2	3	4
Робота на навчальних заняттях			
Змістовий модуль №1			
1	Тема 1. Бухгалтерський облік в інформаційній системі управління підприємством. Тема 2. Облікова інформація в управлінні підприємством.	Семінар-розгорнута бесіда	4
2	Тема 3. Облікова політика: вплив на фінансовий стан підприємства	Дискусія з елементами аналізу	4
3	Тема 4. Принципи, методики і техніки підготовки управлінської бухгалтерської звітності	Міні кейс	4
4	Тема 5. Бухгалтерський облік в управлінні вартістю підприємства	Дискусія з елементами розрахунків та аналізу	4
5	Тема 6. Збалансована система показників у формуванні обліково-аналітичного забезпечення управління підприємством	Семінар-розв'язання проблемних питань	4
6	Тема 7. Бухгалтерський облік в управлінні ризиками підприємства	Семінар-вирішення ситуаційних вправ	6
7	Контрольна (модульна) робота	Проведення контрольної (модульної) роботи	-
8	Тема 8. Бухгалтерський облік в забезпеченні сталого розвитку підприємства Тема 9. Оцінка якості облікової інформації	Дискусія з елементами аналізу) (Семінар-розробка пропозицій	4
Усього балів за роботу на навчальних заняттях:			30
За виконання контрольних (модульних) робіт			

Контрольна (модульна) робота (Заняття № 7)	Написання контрольної (модульної) роботи	10
Усього балів за виконані контрольні (модульні) роботи:		10
Індивідуальних завдань самостійної роботи (за вибором здобувача)		
1. Аналітичний (критичний) огляд наукових публікацій за заданою тематикою		10
2. Написання реферату (есе)		10
3. Аналітичний звіт власних наукових досліджень за відповідною тематикою		10
4. Пошук, підбір та огляд джерел за заданою тематикою		10
5. Підготовка презентації за заданою тематикою		10
6. Виконання завдань в рамках дослідницьких проєктів кафедри (факультету)		10
7. Переклад літературних джерел іншомовного походження за заданою проблематикою		10
Усього балів за виконання і захист індивідуальних завдань СР		10
Додаткові (заохочувальні) бали:		до 10
Представлення результатів науково-дослідних робіт здобувача:		
1. Участь у студентських олімпіадах, конкурсах наукових робіт, грантах, науково-дослідних проєктах.		
2. Публікація наукових статей, тез доповіді на конференції		
ПІДСУМКОВА КОНТРОЛЬНА РОБОТА		50
УСЬОГО БАЛІВ:		100

2.2. Критерії оцінювання поточних результатів вивчення навчальної дисципліни

Курс складається з одного змістового модуля (ЗМ) - теми 5-9. Заняття проводяться у вигляді лекцій, семінарських (контактних) занять. Завершується дисципліна – **заліком**.

Під час вивчення навчальних дисциплін у продовж семестру оцінюванню підлягають результати навчання, що виявляються через продемонстровані здобувачем знання та набуті уміння й навички, а саме:

а) виконання завдань під час навчальних занять:

- письмові (аудиторні) експрес-опитування;
- письмові (аудиторні) ситуаційні завдання;
- тестовий (аудиторний) контроль.

Роботи та виконання завдань на практичних заняттях оцінюються в діапазоні від 0 до 30 балів.

б) виконання контрольних (модульних) робіт;

Передбачено виконання 1 контрольної (модульної) роботи, яка оцінюється в 10 балів.

в) індивідуальні завдання самостійної роботи;

Виконання індивідуального завдання (за вибором) здобувача оцінюється в 10 балів.

г) підсумкова контрольна робота.

Підсумкова контрольна робота здобувача оцінюється в діапазоні від 0 до 50 балів.

За виконання науково-дослідницьких робіт здобувач може отримати додаткові (заохочувальні) бали – до 10 балів.

Здобувача не допускають до підсумкового контролю у таких випадках:

- за результатами поточного контролю здобувач набрав від 0 до 20 балів (для всіх форм навчання);
- здобувач пропустив більш як 50% практичних (семінарських), не відпрацювавши їх до виконання підсумкової контрольної роботи.

Загальна підсумкова оцінка вивчення навчальної дисципліни з підсумковим контролем у формі заліку визначається як сума балів за результатами поточного контролю (роботи на навчальних заняттях, контрольних (модульних) робіт, індивідуальних завдань

для самостійного опрацювання здобувача) (50 балів) та підсумкового контролю (виконання здобувачем підсумкової контрольної роботи) (50 балів).

Здобувачі, які за сумарним результатом поточного і підсумкового контролю у формі заліку набрали від 21 до 59 балів (включно), після додаткової самостійної підготовки мають право повторно перескласти залік.

Перескладання заліку з навчальної дисципліни дозволяється не більше двох разів: один раз науково-педагогічному працівнику, який викладав відповідну навчальну дисципліну, другий – комісії з двох науково-педагогічних працівників відповідної кафедри. В обох випадках загального підсумкового оцінювання результатів навчання цих здобувачів враховується результат їх поточного контролю. Термін ліквідації академічної заборгованості для таких осіб встановлюється згідно з графіком навчального процесу.

Здобувач, який за результатами другого перескладання заліку (комісії) з навчальної дисципліни набрав від 21 до 59 балів, вважається таким, що має академічну заборгованість. Він має право за власною заявою опанувати цю навчальну дисципліну в наступному семестрі понад обсяги, встановлені навчальним планом відповідної освітньої програми на засадах факультативного вивчення за індивідуальним графіком згідно з Положенням про надання додаткових освітніх послуг понад обсяги, встановлені навчальними планами і освітніми програмами.

Здобувач, який не написав заяву на факультативне вивчення навчальної дисципліни, а отже не ліквідував наявну академічну заборгованість протягом двох навчальних семестрів, підлягає відрядуванню з Університету.

3. ПОРЯДОК ПОТОЧНОГО ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧА ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

3.1. КАРТА НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧА

з навчальної дисципліни «Бухгалтерський облік в управлінні суб'єктом господарювання» (вибіркова)

Заочна форма навчання

№ заняття	Контактні заняття	Форма занять і контролю	Максимальна кількість балів
Робота на контактних заняттях			
1	Тема 1. Бухгалтерський облік в інформаційній системі управління підприємством	Установча міні-лекція	-
		Семінар-дискусія з елементами аналізу	1
		Тестовий контроль знань	1
2	Тема 2. Облікова інформація в управлінні підприємством	Міні-лекція (конспект)	-
		Семінар- розв'язання проблемних завдань	1
		Тестовий контроль знань	1
3	Тема 3. Облікова політика: вплив на фінансовий стан підприємства	Міні-лекція (конспект)	-
		Семінар –«мозковий штурм»	1
		Тестовий контроль знань	1
4	Тема 4. Принципи, методики і техніки підготовки управлінської бухгалтерської звітності	Міні-лекція (конспект)	-
		Семінар-дискусія з елементами аналізу.	1
		Виконання практичних завдань	1
5	Тема 5. Бухгалтерський облік в управлінні вартістю підприємства	Міні-лекція (конспект)	-
		Робота в малих творчих групах	1
6	Тема 5. Бухгалтерський облік в управлінні вартістю підприємства	Міні-лекція (конспект)	-
		Робота в малих творчих групах	1
		Тестовий контроль знань	1

7	Тема 6. Збалансована система показників у формуванні обліково-аналітичного забезпечення управління підприємством	Міні-лекція (конспект)	-
		Семінар-розв'язання проблемних завдань	1
		Тестовий контроль знань	1
8	Тема 7. Бухгалтерський облік в управлінні ризиками підприємства	Міні-лекція (конспект)	-
		Семінар-розв'язання проблемних завдань	1
		Тестовий контроль знань	1
9	Тема 8. Бухгалтерський облік в забезпеченні сталого розвитку підприємства	Міні-лекція (конспект)	-
		Семінар-розв'язання проблемних завдань	1
		Тестовий контроль знань	1
10	Тема 9. Оцінка якості облікової інформації	Міні-лекція (конспект)	-
		Семінар-розв'язання проблемних завдань	1
11	Тема 9. Оцінка якості облікової інформації	Міні-лекція (конспект)	-
		Семінар-розв'язання проблемних завдань	1
		Тестовий контроль знань	1
Усього балів за роботу на контактних заняттях			20
За виконання контрольних (модульних) робіт			
12	Контрольна (модульна) робота	Виконання контрольної (модульної) роботи	10
Усього балів за контрольні (модульні) роботи:			10
Індивідуальні завдання самостійної роботи (за вибором здобувача)			
1. Аналітичний (критичний) огляд наукових публікацій за заданою тематикою			10
2. Написання реферату (есе)			10
3. Аналітичний звіт власних наукових досліджень за відповідною тематикою			10
4. Пошук, підбір та огляд джерел за заданою тематикою			10
5. Підготовка презентації за заданою тематикою			10
6. Виконання завдань в рамках дослідницьких проектів кафедри (факультету)			10
7. Переклад літературних джерел іншомовного походження за заданою проблематикою			10
Усього балів за виконання індивідуальних завдань самостійної роботи:			20
Додаткові (заохочувальні) бали:			До 10
Представлення результатів науково-дослідних робіт здобувача:			
1. Участь у студентських олімпіадах, конкурсах наукових робіт, грантах, науково-дослідних проєктах.			
2. Публікація наукових статей, тез доповіді на конференції			
ПІДСУМКОВА КОНТРОЛЬНА РОБОТА			50
УСЬОГО БАЛІВ:			100

3.2. Критерії оцінювання поточних результатів вивчення навчальної дисципліни

Курс складається з одного змістового модуля (ЗМ) - теми 5-9. Заняття проводяться у вигляді лекцій, семінарських (контактних) занять. Завершується дисципліна – **заліком**.

Під час вивчення навчальних дисциплін у продовж семестру оцінюванню підлягають результати навчання, що виявляються через продемонстровані здобувачем знання та набуті уміння й навички, а саме:

а) виконання завдань під час контактних занять:

- експрес-опитування;
- виконання практичних ситуаційних завдань;
- тестовий контроль знань.

Роботи та виконання завдань на контактних заняттях оцінюються в діапазоні від 0 до 20 балів.

б) виконання контрольних (модульних) робіт;

Передбачено виконання 1 контрольну (модульну) роботу, яка оцінюється в 10 балів.

в) індивідуальні завдання самостійної роботи;

Виконання індивідуального завдання (за вибором) здобувача оцінюється в 20 балів.

г) підсумкова контрольна робота.

За виконання науково-дослідницьких робіт здобувач може отримати додаткові (заохочувальні) бали – до 10 балів.

Результат поточного контролю знань здобувача в цілому оцінюються в діапазоні від 0 до 50 балів (включно).

Підсумкова контрольна робота здобувача оцінюється в діапазоні від 0 до 50 балів.

Здобувача не допускають до підсумкового контролю у випадку коли за результатами поточного контролю здобувач набрав від 0 до 20 балів (для всіх форм навчання).

Загальна підсумкова оцінка вивчення навчальної дисципліни з підсумковим контролем у формі заліку визначається як сума балів за результатами поточного контролю (роботи на навчальних заняттях, контрольних (модульних) робіт, індивідуальних завдань для самостійного опрацювання здобувача) (50 балів) та підсумкового контролю (виконання здобувачем підсумкової контрольної роботи) (50 балів).

Здобувачі, які за сумарним результатом поточного і підсумкового контролю у формі заліку набрали від 21 до 59 балів (включно), після додаткової самостійної підготовки мають право повторно перескласти залік.

Перескладання заліку з навчальної дисципліни дозволяється не більше двох разів: один раз науково-педагогічному працівнику, який викладав відповідну навчальну дисципліну, другий – комісії з двох науково-педагогічних працівників відповідної кафедри. В обох випадках загального підсумкового оцінювання результатів навчання цих здобувачів враховується результат їх поточного контролю. Термін ліквідації академічної заборгованості для таких осіб встановлюється згідно з графіком навчального процесу.

Здобувач, який за результатами другого перескладання заліку (комісії) з навчальної дисципліни набрав від 21 до 59 балів, вважається таким, що має академічну заборгованість. Він має право за власною заявою опанувати цю навчальну дисципліну в наступному семестрі понад обсяги, встановлені навчальним планом відповідної освітньої програми на засадах факультативного вивчення за індивідуальним графіком згідно з Положенням про надання додаткових освітніх послуг понад обсяги, встановлені навчальними планами і освітніми програмами.

Здобувач, який не написав заяву на факультативне вивчення навчальної дисципліни, а отже не ліквідував наявну академічну заборгованість протягом двох навчальних семестрів, підлягає відрахуванню з Університету.

4. САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧА

4.1. Зміст самостійної роботи здобувача

Самостійна робота здобувача спрямована на поглиблене засвоєння змісту навчальної дисципліни, формування вмінь та навичок самостійної навчальної діяльності.

Самостійна робота теоретичного спрямування дозволяє поглибити засвоєння теоретичного матеріалу, підготуватися до навчальних занять. Включає виконання низки завдань, спрямованих на засвоєння навчального матеріалу на рівнях «відтворення» та «розуміння». Залежно від інформаційного джерела для самостійного опрацювання навчального матеріалу використовують такі методи: аналіз, синтез, порівняння, класифікація, конспектування, реферування, цитування, анотування, підготовка

повідомлень та доповідей, написання творів-есе та наукових статей, надання відповідей на запитання та самостійне формулювання запитань, складання тестів та кросвордів, підготовка ілюстративного матеріалу, формулювання висновків, а також складання інтелект-карт, блок-схем, таблиць, термінологічних словників та покажчиків тощо.

Самостійна робота практичного спрямування має на меті формування і розвиток практичних умінь та навичок, підготовку до навчальних занять та засвоєння навчального матеріалу на рівнях «застосування» та «створення». Залежно від типу навчального завдання використовують такі методи: вирішення конкретних задач та ситуацій фахового спрямування, PBL-тренінг, Case study, розрахунково-аналітична робота, розв'язок модельованого завдання, проведення наукового дослідження, виконання індивідуального чи групового проекту, дискусії тощо.

Самостійна робота здобувачів передбачає виконання різних видів завдань: обов'язкові та вибіркові, індивідуальні та групові, у вигляді окремих завдань до кожної теми або комплексних самостійних робіт з кількох тем.

Контроль і оцінювання результатів самостійної роботи здобувачів здійснює науково-педагогічним (педагогічним) працівником на навчальних заняттях або консультаціях.

4.2. Порядок оцінювання індивідуальних завдань самостійної роботи (за вибором здобувача) з навчальної дисципліни

4.2.1. Вимоги до виконання індивідуальних завдань самостійної роботи

Метою виконання індивідуальних завдань самостійної роботи здобувача з навчальної дисципліни «Бухгалтерський облік в управлінні суб'єктом господарювання» є засвоєння в повному обсязі навчального матеріалу, передбаченого програмою, та послідовне формування у здобувачів самостійності як риси характеру, що відіграє важливу роль у підготовці сучасного фахівця вищої кваліфікації.

Враховуючи зміст, цілі та завдання, що вирішуються в процесі опанування навчального матеріалу з дисципліни, можна виділити такі види самостійної роботи:

- 1) *теоретична підготовка до практичних занять* – опрацювання лекційного матеріалу, навчально-методичної літератури; ознайомлення та конспектування основних норм нормативно-правової бази;
- 2) *практична підготовка до аудиторних занять* – виконання практичних ситуаційних завдань;
- 3) *виконання самостійних завдань* – за вивченим матеріалом відповідної теми здобувач в поза аудиторний час виконує практичні (ситуаційні) завдання.
- 4) *пошуково-аналітична робота* – пошук (підбір) та огляд літературних джерел за обраною здобувачем проблематикою; написання реферату (есе, доповіді) за обраною темою; аналітичне дослідження та розгляд наукових статей;
- 5) *науково-дослідна робота* – підготовка науково-дослідної роботи за обраною темою дослідження; представлення результатів проведеної роботи на науковому студентському гурткові у вигляді доповіді та презентації; написання наукових статей, тез доповідей з подальшим їх опублікуванням; виконання завдань в рамках науково-дослідних проектів кафедри.

4.2.2. Критерії оцінювання результатів виконання індивідуальних завдань самостійної роботи

Загальна оцінка за виконання індивідуального завдання самостійної роботи оцінювання в 10 балів (для очної форми навчання) та 20 балів (для заочної форми навчання).

Вибіркові індивідуальні завдань самостійної роботи здобувача та їх оцінювання:

№ з/п	Вид індивідуального завдання СР	Очна ф.н.	Заочна ф.н.
1	Аналітичний (критичний) огляд наукових публікацій за заданою тематикою	0-10	0-10
2	Написання реферату (есе)	0-10	0-10
3	Аналітичний звіт власних наукових досліджень за відповідною тематикою	0-10	0-10
4	Пошук, підбір та огляд джерел за заданою тематикою	0-10	0-10
5	Підготовка презентації за заданою тематикою	0-10	0-10
6	Виконання завдань в рамках дослідницьких проектів кафедри (факультету)	0-10	0-10
7	Переклад літературних джерел іншомовного походження за заданою проблематикою	0-10	0-10

5. ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (форма підсумкового контролю – залік)

5.1. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти під час підсумкового контролю у формі заліку

Загальна підсумкова оцінка вивчення навчальної дисципліни з підсумковим контролем у формі заліку визначається як сума балів за результатами поточного контролю (роботи на навчальних заняттях, контрольних (модульних) робіт, індивідуальних завдань для самостійного опрацювання здобувача) (50 балів) та підсумкового контролю (виконання здобувачем підсумкової контрольної роботи) (50 балів).

Здобувачі, які за сумарним результатом поточного і підсумкового контролю у формі заліку набрали **від 21 до 59 балів (включно)**, після додаткової самостійної підготовки мають право перескласти залік.

Перескладання заліку з навчальної дисципліни дозволяється не більше двох разів: один раз науково-педагогічному працівнику, який викладав відповідну навчальну дисципліну, другий – комісії з двох науково-педагогічних працівників відповідної кафедри. В обох випадках загального підсумкового оцінювання результатів навчання цих здобувачів враховується результат їх поточного контролю. Термін ліквідації академічної заборгованості для таких осіб встановлюється згідно з графіком навчального процесу.

Здобувач, який за результатами другого перескладання заліку (комісії) з навчальної дисципліни набрав від 21 до 59 балів, вважається таким, що має академічну заборгованість. Він має право за власною заявою опанувати цю навчальну дисципліну в наступному семестрі понад обсяги, встановлені навчальним планом відповідної освітньої програми на засадах факультативного вивчення за індивідуальним графіком згідно з Положенням про надання додаткових освітніх послуг понад обсяги, встановлені навчальними планами і освітніми програмами.

Здобувач, який не написав заяву на факультативне вивчення навчальної дисципліни, а отже не ліквідував наявну академічну заборгованість протягом двох навчальних семестрів, підлягає відрахуванню з Університету.

5.2. Структура та зразок підсумкової контрольної роботи

5.2.1. Структура підсумкової контрольної роботи

Підсумкова контрольна робота складається:

Теоретична частина:

1. Одне завдання на розкриття економічного змісту поняття.
2. П'ять відкритих тестових завдання.

Практична частина:

3. Три практичні задачі.

5.2.2. Зразок підсумкової контрольної роботи

Теретичне питання:

1. Поясніть сутність інформаційного забезпечення процесу прийняття управлінських рішень.

2. Тестові завдання:

а) Інформація в управлінській звітності повинна враховувати та нівелювати суб'єктні комунікаційні бар'єри. Даний факт передбачає наступний принцип підготовки управлінської бухгалтерської звітності:

- А. Оперативності.
- Б. Економічності.
- В. Зрозумілості.
- Г. Співставності.

б) Надання управлінському персоналу взаємопов'язаної інформації про об'єкти та явища господарського життя забезпечується виконанням управлінською бухгалтерською звітністю наступної функції:

- А. Аналітичної функції.
- Б. Планової функції.
- В. Системної функції.
- Г. Організаційної функції.

в) До релевантної інформації відносять:

- А. Інформацію, що має відхилення.
- Б. Інформацію, що впливає на прийняття рішення.
- В. Інформацію, отриману від сторонніх осіб.
- Г. Правильний варіант відповіді відсутній.

г) Первинні документи повинні бути складені:

- А. Під час здійснення господарської операції, а якщо це неможливо – безпосередньо після її закінчення.
- Б. Перед здійсненням господарської операції, а якщо це неможливо – безпосередньо після її закінчення.
- В. Безпосередньо після закінчення господарської операції або протягом наступних трьох операційних днів.
- Г. Правильний варіант відповіді відсутній.

д). При виявленні помилки у документах, отриманих від постачальника, необхідно:

- А. Погодити правильні реквізити із представником постачальника і внести відповідні зміни із засвідченням підписом вказаних змін.
- Б. Погодити правильні реквізити із представником постачальника і внести відповідні зміни із засвідченням підписом вказаних змін (окрім показників, що визначають якісні та кількісні показники господарської операції).
- В. Повернути документ і вимагати від постачальника правильно складений.
- Г. Правильний варіант відповіді відсутній.

3. Вправа 1. Розрахуйте виробничу собівартість продукції. При виробництві готової продукції прямі матеріальні витрати становили 5000,00 грн., прямі витрати на оплату праці і пов'язані з нею відрахування – 3000,00 грн., інші операційні витрати – 1000,00 грн., змінні і розподілені постійні загальновиробничі витрати – 2000,00 грн., адміністративні витрати – 3000,00 грн.

4. Вправа 2. Визначте величину забезпечення виплат відпускних із зазначенням кореспонденції рахунків. Нарахована за листопад 20____ р. заробітна плата – 150 000 грн., нараховані суми для оплати часу відпусток працівникам за листопад – 18 000 грн. На підприємстві працює сім постійних працівників та п'ять сумісників. Плановий фонд

оплати праці за рік – 1 800 000 грн., річна планова сума на оплату часу відпусток – 130 000 грн., ставка ЄСВ згідно з чинним законодавством.

5. Вправа 3. Визначте найприйнятнішу альтернативу щодо вирішення управлінського завдання, пов'язаного з оновленням матеріальнотехнічної бази. Зношеність виробничих основних засобів підприємства становить 79,0%, рентабельність господарської діяльності – 12,0%, рентабельність продукції – 23,0%. Досліджуване підприємство за останні роки не здійснювало жодних фінансових та капітальних інвестицій, що забезпечило б акумулювання надлишкової суми грошових коштів на банківських рахунках.

5.3. Критерії оцінювання підсумкової контрольної роботи здобувача

Кожне питання у підсумковій контрольній роботі оцінюється так:

- 1, 3, 4, 5 питання – максимально 10 балів;
- 3 питання – максимально 10 балів

(кожен тест – максимально 2 бала (5 тестів x 2 бала = 10 балів).)

Критерії оцінювання завдання підсумкової контрольної роботи

Кількість балів за 10-бальною шкалою	Рівень повноти й коректності відповіді
10	відмінний
8	добрий
6	задовільний
4	недостатній
2	мінімальний
0	незадовільний

Критерії оцінювання кожного тестового завдання підсумкової контрольної роботи

2 бали	Здобувач дає обґрунтовані, глибокі та теоретично правильні відповіді на поставлені питання, висловлює та аргументує власне ставлення до альтернативних поглядів на певне питання, дає повну, вичерпну відповідь;
1 бал	Здобувач володіє знаннями матеріали на недостатньому рівні, у розкритті змісту питань, у формулюванні термінів та категорій буди допущені грубі помилки. Завдання виконано частково.
0 балів	Здобувач зовсім не відповів на поставлене питання, або відповідає неправильно. Відповідь є повністю ідентичною тексту підручника чи конспекту або повністю ідентичною відповіді іншого здобувача на це ж саме питання.

5.4. Дострокове складання заліку

Як виняток, здобувачеві надають можливість дострокового складання заліку, в разі:

- невідкладного лікування на період проведення сесії;
- вагітності і пологів;
- офіційного запрошення на навчання за профілем спеціальності;
- наявності інших важливих підстав, що не порушують законодавство, нормативні документи Університету та мають документальне підтвердження.

Дозвіл на дострокове складання заліку надає декан факультету за умови, що на момент подання заяви здобувач отримав не менше 50% від максимально можливої кількості балів за результатами поточного контролю з навчальної дисципліни.

**Шкала оцінювання підсумкового контролю з навчальної дисципліни
(форма підсумкового контролю – залік)**

100-бальна шкала	Оцінка при підсумковому контролі	Шкала ECTS
	у формі заліку	
90 – 100	зараховано	A
80 – 89		B
70 – 79		C
66 – 69		D
60 – 65		E
21 – 59	не зараховано з можливістю перескладання	FX
0 – 20	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни	F

6. ПЕРЕЗАРАХУВАННЯ ТА ВИЗНАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перезарахування та визнання результатів навчання з навчальної дисципліни «Бухгалтерський облік в управлінні суб'єктом господарювання» або її окремого компонента можливе за умов участі здобувача в програмі академічної мобільності (навчання в інших Університетах України або світу) відповідно до Положення про включене навчання і навчання за програмами Європейського Союзу студентів ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» у закордонних вищих навчальних закладах, Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність у Державному вищому навчальному закладі «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», Положення про порядок оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Державному вищому навчальному закладі «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана».

Здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів навчання в неформальній та інформальній освіті (курси навчання в центрах освіти, курси інтенсивного навчання, семінари, конференції, олімпіади, конкурси наукових робіт, літні чи зимові школи, бізнес-школи, тренінги, майстер-класи, наукові публікації, науково-дослідна робота, робота у студентських наукових гуртках, індивідуальні завдання, що поглиблюють навчальний матеріал навчальної дисципліни, тощо) в обсязі, що загалом не перевищує 10% від загального обсягу кредитів, передбачених освітньою програмою.

У межах навчального року:

- на другому (магістерському) рівні вищої освіти – не більше 5 кредитів;

Участь у програмах здобуття неформальної та інформальної освіти регламентує Положення про визнання результатів навчання в Державному вищому навчальному закладі «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», отриманих здобувачами у неформальній та інформальній освіті».

7. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

– надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Порушенням академічної доброчесності учасниками освітнього процесу є:

– академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

– самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних, раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

– фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовують в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

– фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

– списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти;

– обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу;

– неправомірна вигода – грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги матеріального або нематеріального характеру, що їх обіцяють, пропонують, надають або одержують безоплатно чи за ціною, нижчою за мінімальну ринкову, без законних на те підстав, що призводить на необ'єктивності оцінювання;

– хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі, яке призводить на необ'єктивності оцінювання;

– необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів вищої освіти.

За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

– повторне проходження оцінювання результатів їх навчальної діяльності (екзамен);

– повторне вивчення відповідного освітнього компонента освітньо-професійної програми;

– відрахування з Університету;

– позбавлення академічної стипендії;

Дотримання принципів академічної доброчесності здобувачами вищої освіти регулюється Положенням про академічну доброчесність в Державному вищому навчальному закладі «Київський національний університет імені Вадима Гетьмана», затверджене Вченою радою Університету (протокол №1) від 31.08.2020 р., введене в дію наказом від 01.09.2020 р. №345.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА

9.1. Основна література

1. Василенко В.О. Теорія та практика розроблення управлінських рішень: навч. посіб. / В.О. Василенко. – К.: Центр учбової літератури, 2002. – 420 с.
2. Вигівська І.М. Бухгалтерський облік діяльності підприємств в умовах ризику: організація та методика [Текст]: автореферат дис. ... канд. екон. наук: 08.00.09 / І. М. Вигівська; Житомир. держ. технол. ун-т. – Житомир: [б. и.], 2010. – 21 с.
3. Давидюк Т.В. Екологічний, інтелектуальний та людський капітал в теорії бухгалтерського обліку [Текст]: Монографія / Т.В. Давидюк, І.В. Замула, С.Ф. Легенчук; під заг. ред. проф. Ф.Ф. Бутинця. – Житомир: ЖДТУ, 2009. – 480 с.
4. Жиглей І.В. Бухгалтерський облік соціально-відповідальної діяльності суб'єктів господарювання: необхідність та орієнтири розвитку [Текст]: монографія / І. В. Жиглей ; Житомир. держ. технол. ун-т. - Житомир: ЖДТУ, 2010. – 495 с.
5. Замула І.В. Бухгалтерський облік екологічної діяльності у забезпеченні стійкого розвитку економіки [Текст] : монографія / І. В. Замула ; Житомир. держ. технол. ун-т. - Житомир : ЖДТУ, 2010. - 440 с.
6. Корягін М.В. Оцінювання вартості підприємства в системі бухгалтерського обліку [Текст]: Монографія / М.В. Корягін: Львів: ТОВ «НВП «Інтерсервіс», 2012. – 262 с.
7. Косянчук Т. Ф.,. Аналіз існуючих підходів щодо оцінки результативності діяльності підприємства / Т. Ф. Косянчук, О. В. Рибак // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2010. – № 4, Т.2. – С. 62-66.
8. Лаговська О.А. Бухгалтерський облік для управління: гносеологічний та епістемологічний конфлікти : монографія / О. А. Лаговська; ред.: Ф. Ф. Бутинець; Житомир. держ. технол. ун-т. - Житомир, 2011. - 344 с.
9. Лігоненко Л. О. Дискусійні питання щодо трактування сутності та співвідношення понять «ефективність» і «результативність» управління підприємством / Л. О. Лігоненко // Актуальні проблеми економіки. – К., 2008. – № 10. – С 207-216
10. Плікус І.Й. Облікова інформація в системі управління фінансами підприємства / І.Й. Плікус // Журнал “Регіональні перспективи”. – 2003. – № 2-3. – С. 28-35.
11. Розвиток бухгалтерського обліку в контексті узгодження антагоністичних інтересів груп заінтересованих осіб : монографія / І. В. Жиглей, В. І. Кузь, О. А. Лаговська, О. В. Олійник; МОНМС України, Буков. держ. фін.-екон. ун-т. - Чернівці : Технодрук, 2012. - 247 с.
12. Розвиток науки про бухгалтерський облік і господарський контроль: забезпечення стійкого розвитку економіки України: монографія / Т.А. Бутинець, Т.В. Давидюк, І.В. Жиглей, І.В. Замула; за заг. ред. проф. Ф.Ф. Бутинця. – Житомир: ЖДТУ, 2012. – 308 с.
13. Турило А. М. Фінансово-економічні аспекти оцінки результатів і ефективності діяльності підприємства /А. М. Турило, О. А. Зінченко // Фінанси України. – 2008. – № 8. – С. 35-44.

8.2. Додаткова література

14. Бочуля Т.В. Бухгалтерський облік, контроль і аналіз: проблеми теорії та методології: Монографія. – Київ, 2013. – 606 с.
15. Бочуля Т.В. Вартість інформації в обліковому вимірі: реалії теорії та практики // Бухгалтерський облік і аудит. – 2013. – № 10. – С. 28-33.
16. Бочуля Т.В. Організація системи бухгалтерського обліку із застосуванням «хмарних» технологій // Економіка і управління: виклики та перспективи: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 4-5 лютого 2013 р. – Дніпропетровськ, 2013. – С. 333-336.
17. Бочуля Т.В. Релевантні інформаційні технології облікової стратегії розвитку в світі наукової думки // Зимові читання, присвячені видатним вченим в галузі бухгалтерського обліку, аналізу і контролю: тези Одинадцятої Всеукраїнської наукової Internet-конференції. – Житомир: ЖДТУ, 2013. – С. 41-44

18. Дорошук Г.А. Антикризове управління підприємством: теорія та практика [Текст] : навч. посіб. / Г. А. Дорошук, Н. М. Дашченко ; Рек. Мін. освіти і науки України. - Львів : Новий Світ-2000, 2010. – 332 с.
19. Едвард, Вонг Сек Кин. Стратегічні інновації професійних бухгалтерських фірм у контексті глобальної конкуренції : англ. мова / Вонг Сек Кин Едвард, Сінх Гурчаран, Муї Ї Чеок. // Актуальні проблеми економіки – 2013. – № 6. – С.261-267.
20. Замлинський В.В. Вплив глобалізаційних процесів на реформування бухгалтерського обліку в Україні / В.В. Замлинський.// Економіст. – 2013. – № 3. – С.51-52.
21. Менеджмент: понятійно-термінологічний словник / за ред. Г.В. Щокіна, М.Ф. Головатого, О.В. Антонюка, В.П. Сладкевича. – К.: МАУП, 2007. – 744 с.
22. Метелиця В. Запровадження стандарту обліку земель сільськогосподарського призначення як інституту бухгалтерської професії / В. Метелиця // Бухгалтерський облік і аудит. – 2013. – № 3. – С.27-33.
23. Носач Л.Л. [та ін.] Сучасний бухгалтерський облік, аналіз і аудит: галузевий аспект : Монографія, 2013. – Т. 2.– 414 с.
24. Питер Ф. Друкер. Задачі менеджмента в ХХІ веку. – К. : Вільямс, 2007/– 272 с.
25. Пушкар М.С. Креативний облік (створення інформації для менеджерів): [монографія]. – Тернопіль: Карт-бланш, 2006. – 334 с.
26. Скоп Х. Перспектива розвитку бухгалтерського обліку природних ресурсів та іншого майна державної власності / Х. Скоп. – 2013. – № 3. – С.12-20.
27. Стеценко І.Т. Менеджмент, маркетинг, бізнес, економіка: термінол. довідник / І.Т. Стеценко. – Донецьк: ВД «Кальміус», 2010. – 464 с.
28. Стеценко І.Т. Менеджмент: навч. посібник для самост. вивч. дисципліни / І.Т. Стеценко. – Донецьк: Дон УЕП, 2009. – 95 с.
29. Фролов В. Впровадження "хмарних" технологій в практику бухгалтерського обліку / В. Фролов. – 2013. – № 3. – С.45-49.